Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102179

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-07-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цапенко Марина Василівна
2. Tsapenko Maryna V

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-06-2021

Спеціальність за освітою: Середня освіта (фізика)

Місце роботи здобувача: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 55.053.034

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.25.09

Тема дисертації:

1. Формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики
2. Formation of energy saving culture of primary school students in physics lessons

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням, у межах якого з’ясовано теоретичні, змістово-процесуальні та педагогічні засади формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики. У межах характеристики стану розробленості проблеми формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики у вітчизняних науково-педагогічних дослідженнях з’ясовано, що розвиток формування культури енергозбереження учнів в закладах загальної середньої освіти є предметом наукового інтересу широкого кола вітчизняних учених. Установлено, що проблема формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики не знайшла достатнього цілісного висвітлення. Окреслено компетентнісний потенціал предмета «Фізика». Здійснено аналіз чинних стандартів і програм щодо проблем енергозбереження. У процесі аналізу навчальної програми з фізики для 7-9 класів, зроблено висновок, що проблема енергозбереження висвітлюється досить поверхово, бракує в достатній мірі

екологічної складової та навчального матеріалу з питань ощадливого енергоспоживання. Проаналізовані актуальні дослідження з проблеми формування культури енергозбереження в учнів основної школи поза межами України. В результаті аналізу визначено, що закордонні науковці та педагоги пропонують і використовують достатньо потужний інструментарій та різноманітні педагогічні прийоми для формування культури енергозбереження учнів. Водночас вивчення, аналіз чи врахування зарубіжного досвіду у питанні формування культури енергозбереження учнів практично не представлено у вітчизняних виданнях, у тому числі при вивченні фізики в ЗЗСО України. Окреслено проблеми формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики: проблема енергозбереження висвітлюється у навчальної програми з фізики для 7-9 класів досить поверхово; огляд психолого-педагогічних особливостей учнів основної школи показав можливості для формування їх наукового світогляду, ціннісного ставлення до природи, громадянського виховання, розвитку екологічних та економічних уявлень, знань та вмінь як основи для формування у них культури енергозбереження; вивчення зарубіжного досвіду у питанні формування культури енергозбереження учнів показує, що закордонними науковцями та педагогами розроблено потужний інструментарій та вироблено ефективні педагогічні прийоми, які слід використовувати для формування культури енергозбереження учнів на уроках фізики у школах України; дисертаційні дослідження з проблеми формування культури енергозбереження учнів у процесі вивчення природничих дисциплін охоплюють лише окремі аспекти формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики, зокрема питання екологічної освіти, і не висвітлюють проблему в цілому. Визначено структуру культури енергозбереження учнів основної школи містить три основні компоненти: світоглядно-особистісний, гносеологічно-праксеологічний, рефлексивний. Обґрунтовано вибір критеріїв: аксіологічний, знаннєво-діяльнісний, поведінковий та відповідні показники - мотивація до енергозбереження, обізнаність у сфері культури енергозбереження, уміння розв'язувати завдання енергозбережувального змісту, саморозвиток у проблемі енергозбереження, за якими схарактеризовано чотири рівні: низький, середній, достатній, високий рівні сформованості культури енергозбереження учнів основної школи. Розроблена авторська методика формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики включає взаємопов'язані структурні компоненти: методологічно-цільовий, організаційний, результативний блоки. Окреслено педагогічні умови формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики: розширення змісту фізичної освіти енергозбережувальною складовою; формування в учнів досвіду енергозбереження через аналітичну, дослідницьку та оцінювальну діяльність в умовах урочної і позаурочної роботи з фізики; забезпечення вчителя фізики методичними матеріалами з формування в учнів основної школи культури енергозбереження. Визначено етапи формування культури енергозбереження учнів основної школи на уроках фізики: мотиваційний, функціональний, рефлексивний.

2. The thesis is a comprehensive study, which clarifies the theoretical, normative, content-procedural and pedagogical foundations of forming the culture of energy saving of primary school students in physics lessons. Within the characteristics of the state of development of the problem of formation of energy saving culture of primary school students in physics lessons in domestic scientific and pedagogical research it is found out that the development of energy saving culture in secondary schools is the subject of scientific interest of a wide range of domestic scientists. It is noted that the problem of forming the energy saving culture of primary school students in physics lessons has not found sufficient comprehensive coverage. The result of structural and logical analysis of domestic scientific research on the studied problem was the selection of social, economic and environmental aspects of its consideration. It was revealed that the leading directions of research were theoretical substantiation of the initial provisions of the energy saving culture; genesis and trends in the development of energy saving culture in Ukraine and the world; forms, methods and technologies of energy saving culture development. The method of terminological analysis clarifies the essence of the key concepts of the study: "Formation", "Culture", "Energy saving", "Energy saving culture", "Formation of energy saving culture" on the basis of systemic, axiological, acmeological, personal and cultural approaches. A review of psychological and pedagogical characteristics of students in grades 7-9, which showed opportunities for the development of their scientific worldview, values to nature in general and energy and energy conservation, in 11 particular, civic education, development of diverse

knowledge and skills as a basis for energy culture in school students was completed. The competence potential of the subject "Physics" is outlined. The analysis of current standards and programs on energy saving problems is carried out. In the process of analyzing the physics curriculum for grades 7-9, it was concluded that the problem of energy conservation is covered rather superficially, there is a sufficient lack of environmental components and educational material on energy efficiency. Current research on the problem of forming a culture of energy saving of primary school students outside Ukraine is analyzed. As a result of the analysis, it was determined that foreign scientists and teachers offer and use sufficiently powerful tools and various pedagogical techniques to form a culture of energy saving of students. At the same time, the study, analysis or consideration of foreign experience in the formation of a culture of energy saving of students is practically not represented in domestic publications, including the study of physics in general secondary education in Ukraine. The problems of formation of energy saving culture of primary school students in physics lessons are outlined. Namely, the problem of energy saving is covered in the physics curriculum for 7-9 grades rather superficially; review of psychological and pedagogical characteristics of primary school students showed opportunities for the formation of their scientific worldview, values to nature, civic education, development of environmental and economic ideas, knowledge and skills as a basis for forming a culture of energy saving; study of foreign experience in the formation of energy saving culture of students shows that foreign scientists and teachers have developed powerful tools and developed effective pedagogical techniques that should be used to form a culture of energy saving of students in physics lessons in schools of Ukraine; dissertation research on the problem of forming a culture of energy saving of students in the study of natural sciences covers only some aspects of the formation of a culture of energy saving of students 12 in primary school physics lessons, including environmental education, and does not cover the problem as a whole. The structure of the energy saving culture of primary school students is determined and contains three main components: worldview-personal, epistemological-praxeological, reflexive.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каленик Михайло Вікторович
2. Kalenyk Mykhailo V

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сільвейстр Анатолій Миколайович
2. Silveystr Anatoliy Mykolayovych

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мацюк Віктор Михайлович
2. Matsiuk Viktor M.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеног Олена Миколаївна
2. Semenog Olena Mukolaivna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Друшляк Марина Григорівна
2. Drushlyak Maryna H

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Семеніхіна Олена Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Семеніхіна Олена Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.